

PRT 316 – MISIR ARKEOLOJİSİ

PRT 316 - MISIR ARKEOLOJİSİ v.1.0
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Ders 4: Nagada I Dönemi

Ankara Üniversitesi

Dil ve Tarih – Cođrafya Fakültesi

Arkeoloji Bölümü

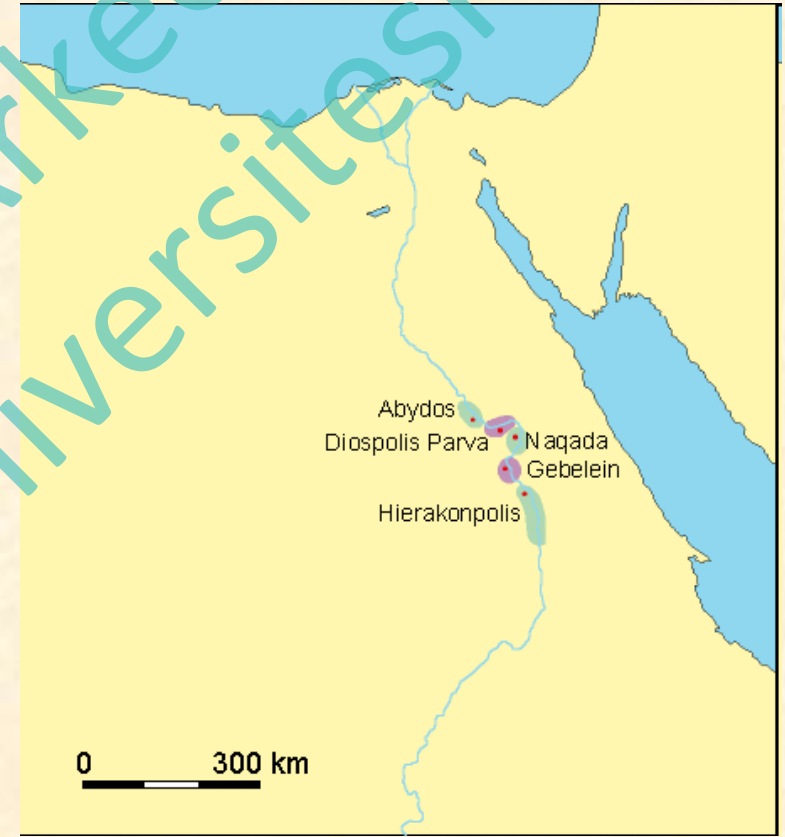
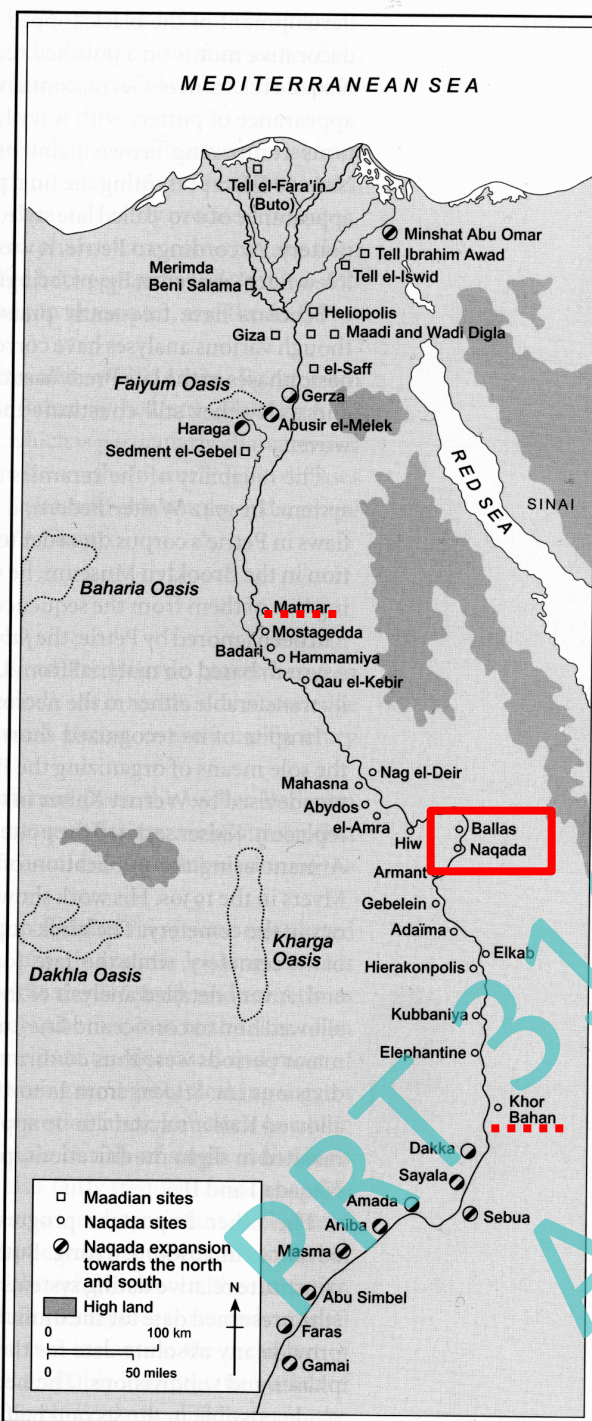
Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı

Sülaleler Öncesi Dönem Kronolojisi

NAGADA I (AMRATIAN) – M.Ö. 4000-3500.....30-38

NAGADA II (GERZEAN) – M.Ö. 3500 – 3200.....39-60

NAGADA III – M.Ö. 3200 – 3000.....61-80

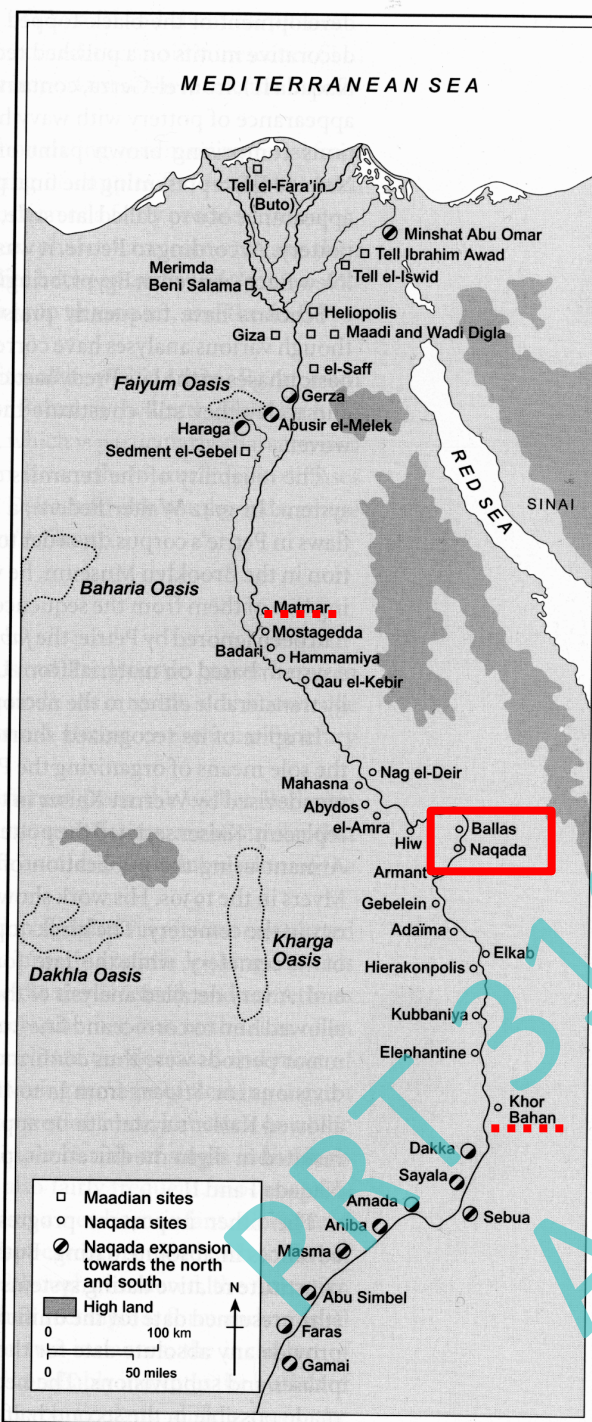
Mısırın sülaleler öncesi döneminde ikinci önemli dönemi Nagada Kültürü olarak adlandırılan ve adını Nagada yerleşmesinden alan kültür alır. Nagada, yukarı mısırda yer alır ve bu merkezde 3000den fazla mezar açığa çıkarılmıştır

NAGADA I DÖNEMİ M.Ö. 4000 – 3500 Tabaka 30-38

Nagada I kültürü, bir önceki dönem olan Badari kültürünün bir çeşit devamı şeklindedir.

Nagada I kültürünün yayılım alanının daha çok yukarı Mısır bölgesinde olduğunu görürüz. Bu kültür bugünkü bilgilerimiz dahilinde kuzeyde Matmar'dan, güneyde Kubbaniye ve Khor Bahan'a kadar yayılmaktadır.

Ölü gömme adetleri ve mezarlara konan mezar eşyaları birbirine o kadar benzer ki bazı bilim adamları, Nagada I döneminin Badari kültürünün bölgesel bir devamı olabileceğini bile düşünebilmiştir.

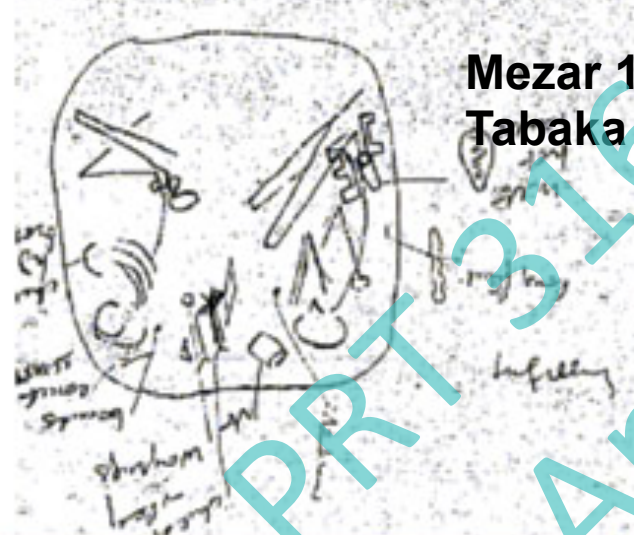

NAGADA I DÖNEMİ M.Ö. 4000 – 3500 Tabaka 30-38

Nagada I dönemi ölü gömme adetlerine bakıldığında genel olarak ölülerin basit oval çukurlar içerisine gömüldüğü görülmektedir. Ölü, hocker pozisyonda olup sol tarafı üzerine yatmaktadır.

Ölüyü yatırmadan önce mezar içerisine bir hasır serilmekte, ve bazen ölünün baş kısmı samandan veya deriden yapılmış bir yastık üzerine yerleştirilmektedir.

Mezar 1613
Tabaka 33

CERÁMICA

AMULETO DE MARFIL

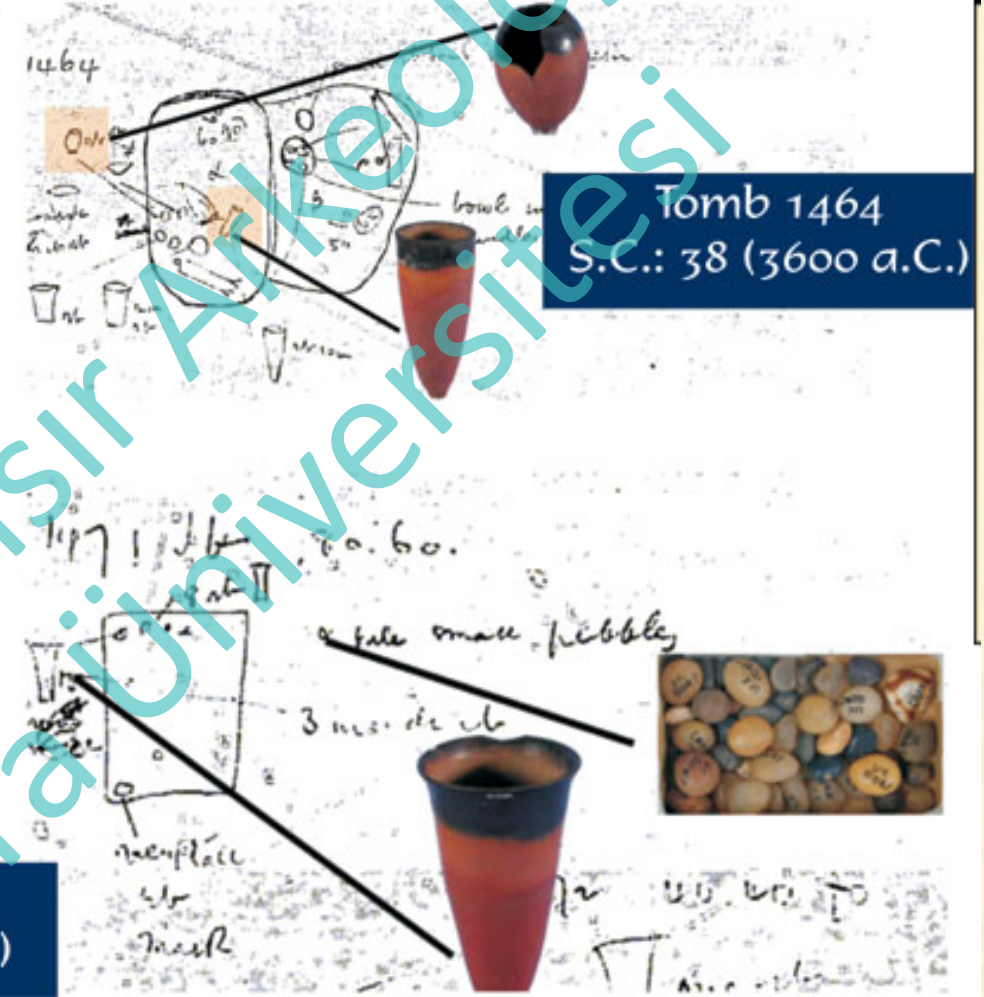

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

NAGADA I
NECROPOLIS B

Tomb 1471
S.C.:? (3600 a.C.)

Hierakonpolis'de Nagada I dönemine ait mezarlar büyük çapta tahrip olmasına rağmen bu dönem hakkında önemli bilgiler vermektedir. Hierakonpolis'de dikdörtgen formda olan mezarları özellikle boyutları açısından dikkati çekmektedir. En büyük mezarın boyutları 2.50 x 1.80m dir. İki mezar içerisinde disk biçimli asa başı ele geçmiş olup bunlar olasılıkla önemli kişilere ait mezarlardır.

UC10872

NAGADA I DÖNEMİ M.Ö. 4000 – 3500 Tabaka 30-38

UC5707

UC4261

UC31607

UC5688

UC5691

Üst kısmı siyah kırmızı astarlı seramik örneklerinin sayısı bu dönemde azalmaya başlamıştır. Bu seramik grubu zamanla daha da azalacak ve sülaleler öncesi dönemin sonunda tamamen ortadan kalkacaktır.

Badari kültüründe seramik yüzeyinde görülen ve tarak benzeri bir aletin yardımıyla yapılan bezemeler bu dönemde sayıca çok azalır.

NAGADA I DÖNEMİ M.Ö. 4000 – 3500 Tabaka 30-38

Kırmızı astarlı ve perdahlı seramik gittikçe daha yaygın olarak kullanılmaya başlar ve bu seramiğin farklı bezeme yöntemleriyle bezenmiş varyasyonları ortaya çıkar.

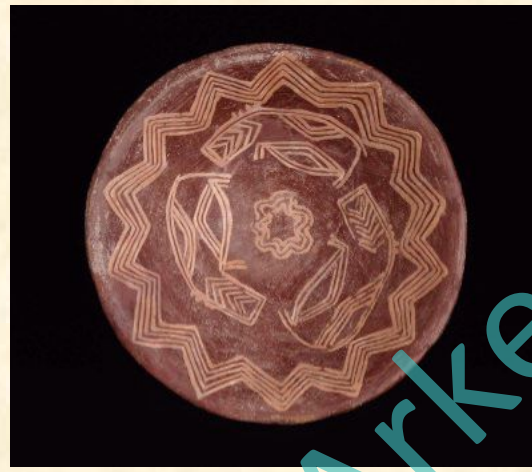
En ilginç örneklerde kabın ağız kenarı içerisinde plastik olarak yapılmış figürler içermektedir. Bunun yanında beyaz boyalı geometrik, hayvan ve bitkisel motiflerle bezeli kırmızı astarlı seramik örnekleri de sayıca çoktur.

Nagada I dönemi seramik örnekleri üzerinde tasvir edilen fauna özellikle Nil nehri ile bağlantılı bir resim sunmaktadır. Su aygırları, timsahlar, kertenkeleler ve flamingolar en çok tasvir edilen hayvanlardır.

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

Nagada I Döneminin en karakteristik seramik geleneği kırmızı astarlı ve perdahlı seramik üzerine beyaz boyayla yapılan geometrik veya figüratif motiflere sahiptir.

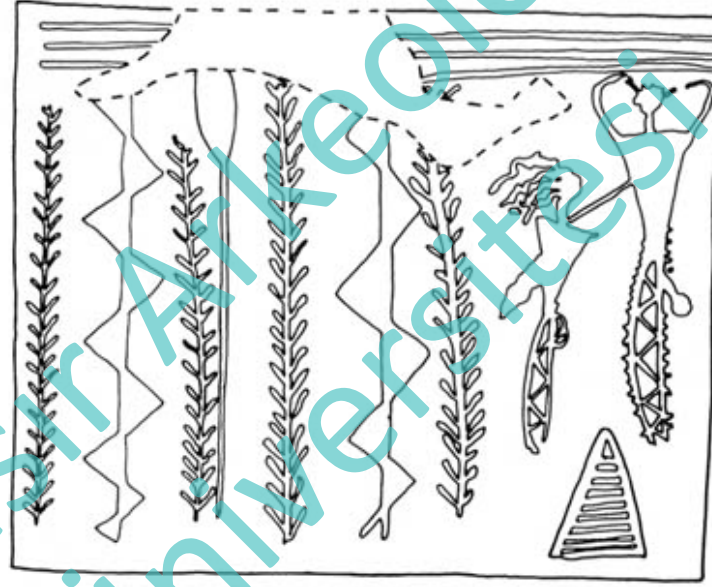

NAGADA I DÖNEMİ

M.Ö. 4000 – 3500

Tabaka 30-38

Nagada I döneminde insan motifleri de çok az da olsa gösterilmiştir. Bunlar ama, oldukça şematik bir şekilde gösterilmiş olup yuvarlak bir baş ve üçgen şeklinde bir gövdeye sahiptir. Bel kısmı oldukça ince yapılan insan figürlerinde genellikle bacaklar da gösterilmiş ancak ayak detayları işlenmemiştir. İnsan motiflerinin geçtiği sahneler genellikle ikiye ayrılır. Bunların birincisi ve daha sık görüleni av sahneleridir. İkinci sahne ise zafer kazanmış savaşçı betimlemesidir.

A beaker from the Petrie Museum UC 15339

Zafer kazanmış savaşçı tasviri

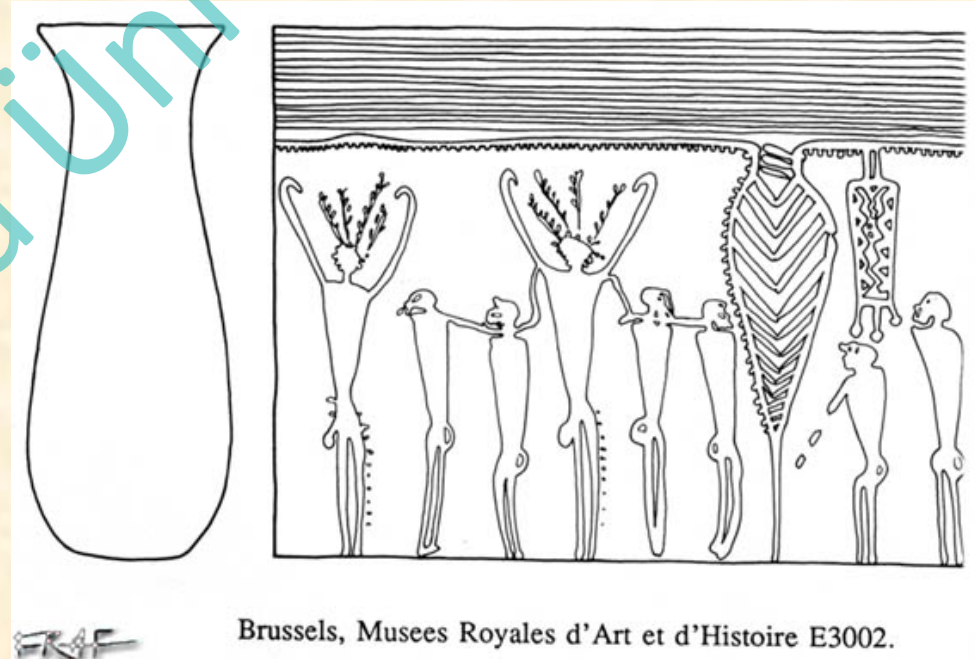
Zafer kazanmış savaşçı konulu bir tasvir, Petrie Müzesinde sergilenen (Londra) bir Nagada I dönemi seramik örneği üzerinde görülebilmektedir. Burada, bitki motifleri arasında duran iki insan gösterilmiştir. Daha büyük olarak gösterilmiş figürün saçları arasında tüyler vardır ve kollarını havaya, başının üzerine kaldırmıştır. Bu figürün karşısında daha küçük olarak yapılmış ikinci bir figür büyük olasılıkla yenilgiye uğramış kişiyi temsil etmektedir. Bu tasvir türü de yine Sülaleler döneminde de karşımıza çıkacak olan zafer tasvirlerinin bir çeşit prototipidir.

NAGADA I DÖNEMİ

M.Ö. 4000 – 3500

Tabaka 30-38

Nagada I dönemi mezarlarından ele geçen malzemeler, bu dönemde artan bir hiyerarşinin oluştuğunu göstermesi açısından çok önemlidir. Bu durum sosyal yapıdaki değişime de açıklık getirmektedir. Bu dönemde mezarlarda ele geçen mezar eşyaları, büyük ölçüde ölen kişinin kimliğini ortaya koymaya yönelik eşyalardır.

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

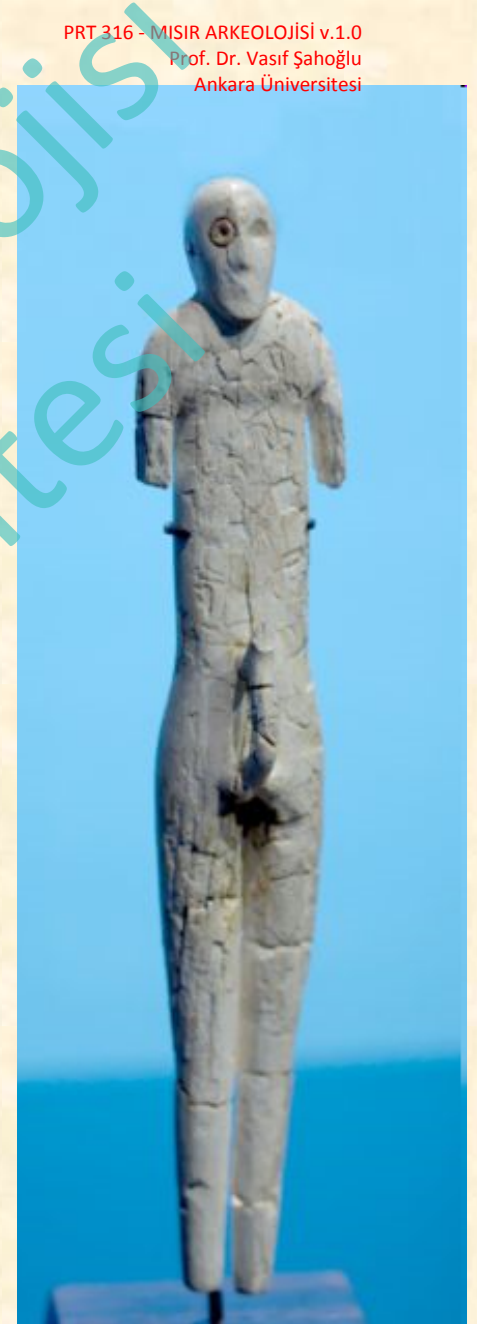
Bu dönemde mezarlara konan figürinler de önemlidir. Bu tasvirler arasında hem erkekler hem de kadın figürinleri yapılmıştır. Ender de olsa oturur durumda yapılan örnekler de vardır. Binlerde mezar içerisinde sadece çok az sayıdaki mezarda figürinler ele geçmiştir.

Nagada 271 Nolu Mezar

Fildişi

Nagada. H: 24 cm
Louvre Müzesi

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

PRT 316 - MİSİR ARKEOLOJİSİ v.1.0
Prof. Dr. Vasif Şahoğlu
Ankara Üniversitesi

Kemik

Fildişi

© Copyright A.K.

© Copyright A.K.

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

Kemik

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

PRT 316 - MİSİR ARKEOLOJİSİ v.1.0
Prof. Dr. Vasif Şahoğlu
Ankara Üniversitesi

Nagada dönemini karakterize eden bir başka özellik, disk şeklindeki asa başları ve taş kaplardır. Bu örnekler genellikle sert taşlardan yontularak yapılmaktadır. Ancak bazen kireçtaşı veya pişmiş toprak gibi daha dayanıksız maddelerden yapılan örnekler de ele geçmiştir.

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

Bazalt

Bu dönemde sert taşları işleme teknikleri de oldukça gelişmiştir. Bu gelişme ile Mısır uygarlığındaki muhteşem taş işçiliğinin de temelleri atılmış olmaktadır.

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

PRT 316 - MİSİR ARKEOLOJİSİ v.1.0
Prof. Dr. Vasif Şahoğlu
Ankara Üniversitesi

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

Nagada I döneminde mezarlarda ele geçen diğer bir önemli buluntu grubunu Badari döneminde de karşımıza çıkan gri çamur taşından yapılmış kozmetik paletleri oluşturur. Bu dönemin farkı basit oval formlu olanlar yanında bazen hayvan motifleriyle bezeli veya hayvan formunda paletlerin de ortaya çıkmaya başlamasıdır.

Su aygırı avı sahnesi

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

Four palettes of Naqada I date at University College

All the images from <http://www.petrie.ucl.ac.uk>

15766

Petrie, Preh. Eg., pl. 43 (4F) L. 27,5cm
Petrie, Preh. Eg., pl. 43 (8D) W. 13,3cm

15772

UC 6025 (Ballas)

15767

L. cm. 26,6
(Naqada ?)
Petrie, Preh. Eg., pl. 43 (4R)

FRAP

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

PRT 316 - MİSİR ARKEOLOJİSİ v.1.0
Prof. Dr. Vasif Şahoğlu
Ankara Üniversitesi

Fildişi Buluntular

Kemik ve Fildişinden yapılan malzemeler arasında iğneler, taraklar, boncuklar, kaşıklar ve daha önce gördüğümüz figürinler vardır.

NAGADA I DÖNEMİ
M.Ö. 4000 – 3500
Tabaka 30-38

Nagada mezarlarında taş aletlere çok fazla rastlanmamıştır. Buna karşın az sayıda da olsa ele geçen örnekler usta bir işçilik gösterir. Bazı mezarlarda 40cm uzunluğuna sahip çift yüzlü kesiciler ele geçmiştir. Bunların en önemli özelliği tekrar işlenmeden önce iyice perdelanmış olmalarıdır.

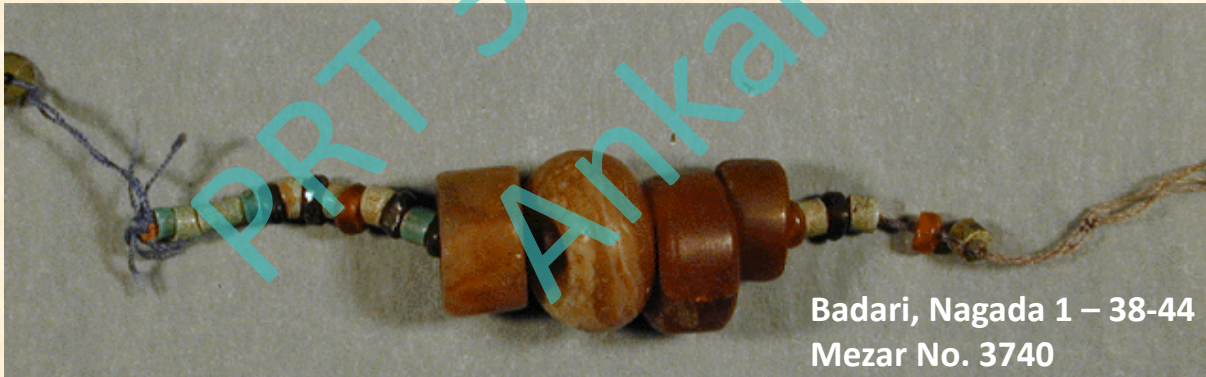

Badari, Nagada I – Tabaka 37-43

Taş Aletler

En erken fayans örneklerine Badari döneminde rastlanmıştır. Nagada I döneminde de fayans örnekler bulunmuştur.

Badari, Nagada 1 – 38-44
Mezar No. 3740